

การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
OPERATION OF THE MORAL SCHOOL PROJECT UNDER THE SATUN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹ภัทรพล สำเร และ ²พรรณี ผุดเกตุ

¹Phattarapol Samrey and ² Pannee Phudket

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย
Songkhla Rajabhat University, Thailand.

¹phat.sod7484@gmail.com

Received :March 10, 2022; Revised :March 25, 2022; Accepted :April 2, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาและ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน และครู จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสถิติที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และ LSD ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² อาจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สถานศึกษาและครู โดยภาพรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานและอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่าปัญหาหลักคือ ครูและนักเรียนไม่เข้าใจกระบวนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม และแนวทางการแก้ไขคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ให้เกิดความตระหนักรู้และเข้าใจตามขั้นตอนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม

คำสำคัญ: การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม, โรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this study were aimed to: 1) Study the operation of the Moral School Project of educational institutions under the Satun Primary Educational Service Area Office, 2) Compare of the operation of the Moral School Project under the Satun Primary Educational Service Area Office according to the opinions of school administrators and teachers; classified by position, work experience, and school size, and 3) Study the problems and suggestions about the operation of the Moral School Project of the educational institutions according to the opinions of school administrators and teachers under the Satun Primary Educational Service Area Office. The sample group consisted of 17 school administrators and 181 teachers. The research tool was a questionnaire which was characterized by a 5-level rating scale. The confidence value was equal to 0.95 The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and double testing with Scheffe's Method and LSD. The results of the research showed that: 1) the operation of the Moral School Project of the educational institutions under the office Satun Primary Education Service Area Office according to the opinions of school administrators and teachers, both overall and each aspect, were at a high level. 2) Operation of the Moral School Project

under the Satun Primary Educational Service Area Office according to the opinions of school administrators and teachers with different positions, there were no different opinions. School administrators and teachers with different work experience had different opinions with statistically significant at the .05 level. 3) Problems and recommendations related to the operation of the Moral School Project of the educational institutes under the Satun Primary Educational Service Area Office, it was found that the main problem was teachers and students did not understand the process of the operation of the Moral School Project. Then the solution was school administrators should promote and develop teachers, students, parents, and communities to create awareness and understanding according to the process of operation of the Moral School Project.

Keywords: Operation of the Moral School Project, Moral School of the educational institution

บทนำ

“เป็นครูใช้ใหม่ ขอฝากเด็กๆ ด้วยนะ ช่วยสอนให้เขาเป็นคนดี” พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตรัสกับ นายสุวิทย์ อนันตะ อดีตข้าราชการครู เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2501 (ทรงเป็นครูของแผ่นดิน , 2020: 1) จากกระแสพระราชดำรัสของพระองค์ ก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจกับ ผู้บริหารและ คณะครูให้มีความมุ่งมั่น สานต่อ การสอนเด็กๆ ให้เป็น “คนดี” ด้วยการนำหลักความรู้ควบคู่ กับคุณธรรมของพระองค์ มาใช้ในการสอนเด็กนักเรียนในห้องเรียนให้เกิดความสุข ศาตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ได้น้อมนำพระราชกระแสรับสั่ง ซึ่ง พระราชทานให้กับคณะองคมนตรี ในโอกาสการจัดตั้ง “กองทุนการศึกษา” ที่ว่า “ให้โรงเรียน สร้างคนดีให้บ้านเมือง” เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี” (เกษม วัฒนชัย, 2555)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า พระองค์ท่านทรงห่วงใยและให้ความสำคัญ กับการ ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน รวมถึงเด็ก และเยาวชน ซึ่งสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาเด็กและเยาวชน คือสถานศึกษา โดยผู้ที่ มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการศึกษานั้นก็คือ ครู ในอันที่จะช่วยกันจัดกิจกรรม พัฒนาเป็นฐานสำคัญในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรที่วางไว้ กระทรวงศึกษาธิการจึงนโยบาย

ดังกล่าวมากำหนดเป็นนโยบายลงสู่การปฏิบัติ จึงได้กำหนดให้มีโครงการโรงเรียนคุณธรรมขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 2)

โครงการโรงเรียนคุณธรรมเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2553 ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณธรรม พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ในปี 2557 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรมไปพร้อม ๆ กับการดำเนินงาน ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ ซึ่งสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชประสงค์เพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีงามตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยในการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม มีกระบวนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างการรับรู้และการยอมรับ 2) การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ 3) การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 4) การกำหนดวิธีบรรลुकคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 5) การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) 6) การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในทุกขั้นตอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการที่ชัดเจนดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายเข้าใจกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เพื่อให้มีการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560: 13)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ให้ความสำคัญกับโครงการโรงเรียนคุณธรรมเป็นอย่างมาก โดยได้กำหนดเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนไว้อย่างชัดเจนและให้สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรมให้ครบทุกโรงเรียนในปี พ.ศ. 2560 แต่จากการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์ของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ และการสัมภาษณ์นายเจนวิทย์ อุตสวโร ศึกษาพิเศษ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร (ณ วันที่ 2 มีนาคม 2563) พบว่าโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม มีทั้งหมด 159 โรงเรียน มีโรงเรียนที่เป็นศูนย์ขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม จำนวน 17 โรงเรียนเท่านั้น จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครได้วางไว้ ทั้งนี้ตัวแปรสำคัญ ในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ นั่นก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นผู้นำในองค์กรที่สามารถเชื่อมโยงนโยบายจากต้นสังกัด ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร, 2563: 2)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นความสำคัญของโครงการโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมของคนไทย รวมทั้งเป็นแนวทางช่วยแก้ปัญหาของสังคมให้ลดลงได้

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร อีกทั้งนำข้อมูลที่ได้ เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำผลการดำเนินงานไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมุ่งศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นสถานศึกษาขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร จำนวน 17 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน และครู จำนวน 332 คน รวมทั้งสิ้น 349 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร, 2563: 19)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร จำนวน 17 โรงเรียน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คน และครูในสถานศึกษาขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศตูล จำนวน 17 โรงเรียน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน จากนั้นจึงสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา และสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 198 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) คือ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศตูล ซึ่งมีข้อคำถามครอบคลุมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสร้างการรับรู้และการยอมรับ 2) การสร้างครู แกนนำและนักเรียนแกนนำ 3) การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 4) การกำหนดวิธีบรรลุนิเทศคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 5) การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) และ 6) การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม มีข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์การวัดของลิเคอร์ท (Likert Scale) ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศตูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศตูล จำแนกตามตำแหน่ง ใช้สถิติ t - test ส่วนประสมการันการทำงานและขนาดของสถานศึกษาใช้สถิติ One - way ANOVA (F - test) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และ LSD และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ แล้วจึงสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล ปรากฏ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล โดยภาพรวมและรายขั้นตอน

การดำเนินงานโครงการ โรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ	4.34	0.30	มาก
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ	4.32	0.34	มาก
ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ ของโรงเรียน	4.34	0.35	มาก
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ ของโรงเรียน	4.35	0.36	มาก
ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมาย การเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์)	4.31	0.35	มาก
ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียน คุณธรรม	4.24	0.33	มาก
รวม	4.32	0.29	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการ ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) และขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ตามลำดับ

2. การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายขั้นตอน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำและขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุนิยามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) และขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 -10 ปี กับ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุนิยามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนมีความแตกต่างจำนวน 1 คู่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม มีความแตกต่างจำนวน 2 คู่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลางมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล พบว่า

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่ปัญหาที่มีมากที่สุด คือ ครูและนักเรียนไม่เข้าใจกระบวนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม รองลงมา คือ สถานศึกษาไม่ได้นำโครงการโรงเรียนคุณธรรมไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและการจัดการประชุมร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังขาดความต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ให้เกิดความตระหนักและเข้าใจตามขั้นตอนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่ปัญหาที่มีมากที่สุดในขั้นตอนนี้ 3 ลำดับ คือ ครูและนักเรียนแกนนำบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม รองลงมา คือ นักเรียนไม่มีความกล้าแสดงออกและไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมและไม่มีการประเมินความรู้ความสามารถของครูและนักเรียนแกนนำที่ชัดเจน ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรมให้ครูและนักเรียนแกนนำได้เข้าใจระบบการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรมอย่างให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นว่ปัญหาที่มีมากที่สุดในขั้นตอนนี้ 3 ลำดับ คือ โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนได้ รองลงมา คือ การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ยังขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกและการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนส่วนใหญ่มาจากการระดมความคิดเห็นจากผู้บริหาร และครูเป็นหลักยังขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและบุคคลภายนอก ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ ควรให้นักเรียนปฏิบัติตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุนคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่ปัญหาที่มีมากที่สุดในขั้นตอนนี้ 3 ลำดับ คือ จากการดำเนินงานของโรงเรียนไม่สามารถบรรลุนคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนได้ครบถ้วนทุกกิจกรรม รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดวิธีบรรลุนคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับคุณธรรมเชิงบวกของสถานศึกษาและการกำหนดวิธีบรรลุนคุณธรรมอัตลักษณ์จะเน้นการระดมความคิดเห็นจากผู้บริหารและครูยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ ควรกำหนดวิธีบรรลุนคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนให้ชัดเจน

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่าปัญหาที่มีมากที่สุด在这一ขั้นตอนมี 3 ลำดับ คือ โครงการยังขาดการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา คือ การดำเนินงานโครงการขาดความร่วมมือจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและชุมชนและขาดความสม่ำเสมอในการนิเทศติดตาม ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ สถานศึกษาควรเพิ่มการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีทุกกลุ่มสาระ

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่าปัญหาที่มีมากที่สุด在这一ขั้นตอนมี 3 ลำดับ คือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรมสามารถขับเคลื่อนไปได้ยากและช่องทางการเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมยังขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ สถานศึกษาควรมีการประสานงานในโรงเรียนเครือข่ายเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานตนเอง

อภิปรายผล

การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่า โดยภาพรวมและรายขั้นตอนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง(คุณธรรมอัตลักษณ์) และขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชื่อใจจิตรต์ (2561: 96-98) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรมไปพร้อมๆ กับการดำเนินงานศูนย์โรงเรียนคุณธรรมของมูลนิธิยุวสถิรคุณ โครงการโรงเรียนคุณธรรมเป็นโครงการที่สามารถพัฒนาคุณธรรมและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนได้ อย่างเป็นรูปธรรม ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี

ขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน มีพฤติกรรม บ่งชี้เชิงบวกเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสศตูล ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดยได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสศตูล, 2562: 20) ส่งผลให้การดำเนินงานตามขั้นตอนอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสศตูล จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนายุทธ ช่อมาลี (2563: 122) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสศตูล เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกันต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมไม่แตกต่างกัน เพราะได้ตระหนักและทำความเข้าใจ ในกระบวนการการดำเนินงาน และยังให้ความสำคัญกับโครงการโรงเรียนคุณธรรมที่จะทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์มาก ได้ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรี วงศ์อักษร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนคุณธรรมและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน ประสิทธิภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชื่อใจจิตต์ (2561: 96 - 98) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้

ว่า สถานศึกษาแต่ละขนาดมีบริบทที่แตกต่างกันการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น จำนวนบุคลากร สภาพแวดล้อมของโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีข้อจำกัดในการบริหารงานบุคคลตามขนาดของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมากที่สามารถประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ร่วมกันวางแผนปฏิบัติงาน รวมทั้งเรื่องงบประมาณที่มีเพียงพอในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรม การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม

3. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร พบว่า ขั้นตอนที่มีปัญหาและข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ โดยปัญหาที่มีมากที่สุด คือ ครูและนักเรียนไม่เข้าใจกระบวนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม และข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนให้เกิดความตระหนักรู้และเข้าใจตามขั้นตอนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานันท์ อุณเป็ง (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ สนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ สร้างความตระหนักให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของโครงการ ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำของ นักเรียน สรุปผลได้ดังนี้ ผลการประเมิน ด้านกระบวนการ โดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมน้อย และ ด้านผลผลิต โดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมมาก โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษา การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร มีกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างการรับรู้ และการยอมรับ 2) การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ 3) การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 4) การกำหนดวิธีบรรลุนิยามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 5) การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) 6) การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการ

ทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน แสดงว่าตำแหน่ง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล แต่ประสบการณัในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณัมากได้ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มากกว่าในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม ส่วนขนาดของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะบริบทที่แตกต่างกันการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น จำนวนงบประมาณ จำนวนบุคลากร สภาพแวดล้อมของโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ชื่นใจจิตร. (2561). การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรมในอำเภอเมืองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกษม วัฒนชัย. (2559). โรงเรียนคุณธรรมช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- ชนานันท์ อุ่นเป้ง. (2555). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ โรงเรียนพญาเม้งราย อำเภอพญาเม้งราย จังหวัดเชียงราย. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธนายุทธ ช่อมาลี. (2563). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2559). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- _____. (2560). คู่มือกระบวนการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรมทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ กรุงเทพฯ:กรมการศึกษานอกโรงเรียน: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล. (2563). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา. สตุล.
- _____. (2563). เอกสารรายงานผลการนิเทศ ติดตาม โรงเรียนคุณธรรม. ของคณะศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุลปีการศึกษา 2563. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน. สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.

